

DOĞADAN ESİNTİLER

Derleyen
N.Gülgün AKBABA

Yüzyılların Değerlisi: ALTIN

Ondan para yapıldı, daha sonra parayı güvence altına aldı, insanların bileklerinde, boynunda, ellerinde, süs eşyası olarak kullanıldı, teknolojik alana girdi, diş dolgularında, elektronik dalında vb. yerlerde kullanıldı ve halen kullanılmakta. Evet bahsettiğimiz bir çok insanın rüyalarını süsleyen, ona ulaşabilmek için canlarını feda etmekten kaçınmadıkları altın. Hem değerli, hem de kolay elde edilebilir olmaması ona bir ayrıcalık kazandırmış.

Doğal olarak damarlı yataklarda ya da birikinti yataklarda bulunur. Altın, damarlı yataklarda, volkanik ya da başkalaşmış kayaların içindeki kuvarsların kapsamında, birikinti yataklarda ise bir zamanlar kaya olan ama zamanla aşınmış ve akarsulara taşınmış kumda bulunur. Altın üretiminde sözsahibi olan ülkelerin başında Güney Afrika Cumhuriyeti gelir. Ayrıca SSCB, Kanada, ABD, Avustralya gibi ülkelerde de altın üretilir.

Altın beyaz, kırmızı, sarı gibi çeşitli renklerde beğenimize sunulur. Bu renklerin hepsinin anlamı vardır. Eğer altın bakır ile alaşımlanmışsa kırmızı renktedir, gümüş ile alaşımlanmışsa, sarı, nikel, pilatin gibi metallerle alaşımlanmışsa beyaz altın denir. Ayrıca bir alaşımdaki altının oranı ayar olarak ifade edilir. Arın altın 24 ayar altındır. 18 ayar altın denildiğinde ise anlaşılın alaşımların 18/24'ünün altın olduğuudur.

PAPAĞANLAR

Canlı renkleri, doğru dürüst uçmasını bilmedikleri halde ağaçların gövdesinde dallarına büyük bir ustalıkla

tırmanışları, bazen ne istediklerini anlayamadığımız huysuz tutumları, çok kuvvetli bir hafızaya sahip olmaları gibi özellikleri ile papağanlar. Ve papağan dediğimizde hepimizin aklına ilk gelen onların konuşma yeteneğine sahip olmaları.

Aslına bakarsanız papağanların konuşmasını bildikleri söylenemez. Onlar çok kuvvetli hafızaları, dillerinin kalın, etli ve hareketli olması nedeniyle manasını bilmedikleri kelimeleri tekrar etmekle yetinen hayvanlardır. Onlar konuşmaktan çok kelimeleri birbirine bağlamayı becerirler ve ne kadar huysuz, ne istediğini bilmez bir tutum takınsalarda terbiyecisinin gösterdiği sabır ve yumuşaklıkla kısa bir zamanda uysal ve eğlendirici bir hayvan olurlar. Papağanların şefkat duygularında oldukça gelişmiştir. Özellikle anne ve baba papağanların yavrularına olan düşkünlüğü çok dikkat çeker.

Miğferli kakadu, muhabbet kuşu, papua lorisi, Yeni Zelanda koca papağanı, jako, ayrılmaz papağanlar, Brezilya papağanı, amazon papağanı çok sık rastlanan papağanlardır.

Bunlar içinde Yeni Zelanda koca papağanı (Nestor notabilis) etle beslenen papağandır. Bazen sırf bu et merakı nedeniyle koyunlara saldırır, hayvanın karnını deşerek bağırsaklarını çeker alır. Bu vahşi papağan isminden de anlaşıldığı gibi Yeni Zelanda da yaşar. İnsan sesini en iyi taklit eden papağanalardan biride JAKO'dur. Kuyruğu kırmızı olan bu papağan'a kül rengi papağan da denir ve Afrika'nın ekvator bölgesinde yaşarlar. Ayrılmaz papağanlar ise daima çift yaşarlar ve çiftlerinden ayrılırlarsa ölürlür.

Parazit Bitki KÜSKÜT

Kültür bitkilerinin besin maddelerine, suyuna ortak olarak onları zayıf düşüren, bitkinin bulunduğu yerdeki toprağın sıcaklığına etki eden, ürünün değerine düşüren ve hatta bitkinin ölümüne sebebiyet veren parazit bitkilerden biri de Cuscuta (Küsküt) olarak isimlendirdiğimiz çiçekli parazit bitkidir. Klorofilsiz oldu-

ğundan, besinini hazır durumda, beraber yaşadığı kültür bitkisinden alır. Küsküt bitkinin toprak üstü kısımlarına sarılır ve emeçleriyle bitkiyi adeta sömürür. Bu parazitte yaşayan bitki önce zayıf düşer, sararır ve onun için ölüm zamansız gelen bir sondur. Bu parazit bitkinin yayılma şekli, meydana getirdiği küçük tohumları ile gerçekleşir. Bu tohumlar konukçu bitkinin tohumları ile karışarak yaygınlaşır. Asma, yonca gibi bir çok kültür bitkisinin belası olarak nitelendirilebileceğimiz bu parazit bitki ile savaşta en etkili yol tohumlarının kültür bitkisinin tohumlarıyla karışmasını önlemektir.

ÖRÜMCEK NASIL AĞ YAPAR?

Örümceğin ağ organları üç çift ekstremitenin değişmesiyle meydana gelen ağ çıkıntısıdır. Bunların üzerinde yüzlerce mikroskopik delik bulunur. Bu deliklerden, abdomende bulunan ve ağ yapımında kullanılan salgı bezlerinin, salgıları çıkar ve hava ile temas eder etmez de sertleşerek ince iplikler meydana getirir. Bu iplikler yuva yapımında, kokon teşkilinde, ağların örülmesinde ve daha birçok amaçlar için kullanılır.

